

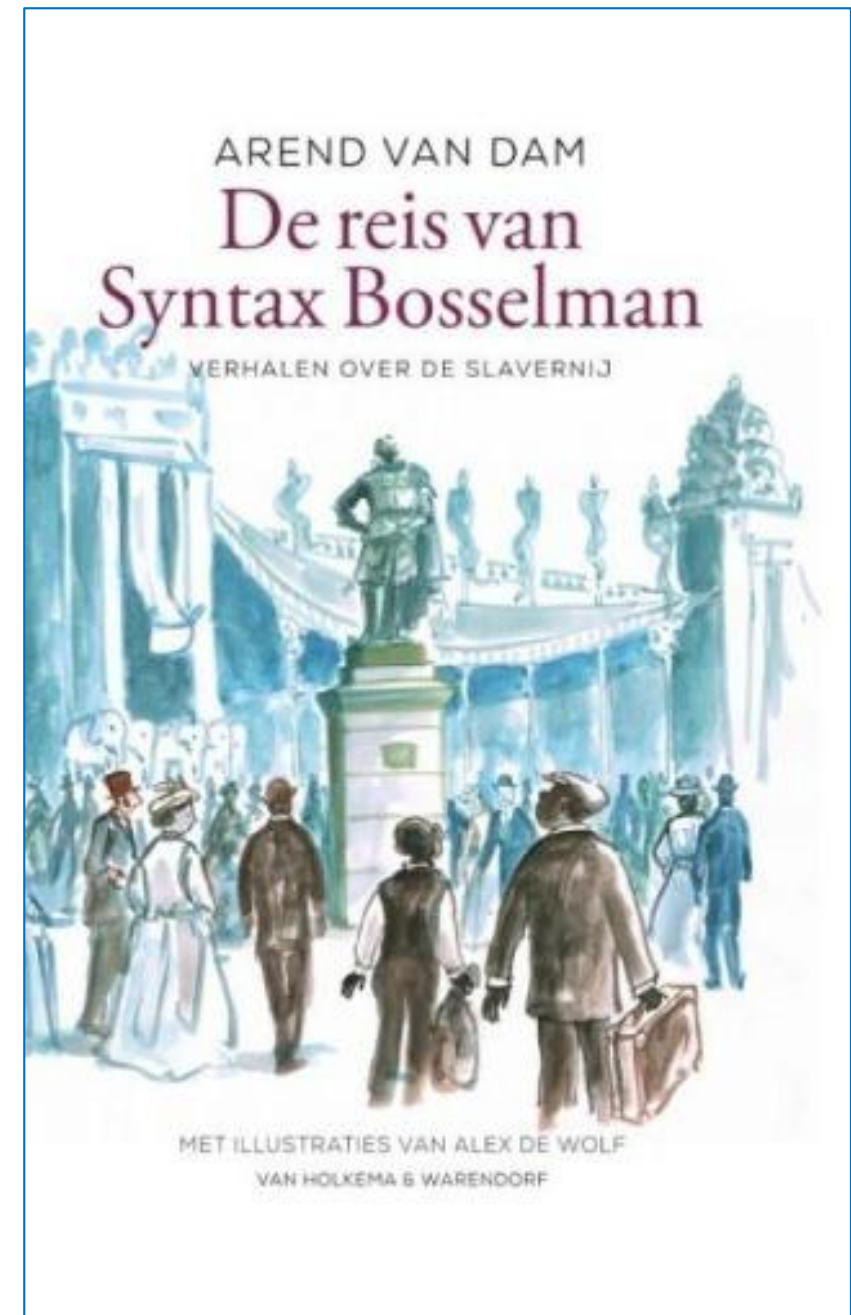
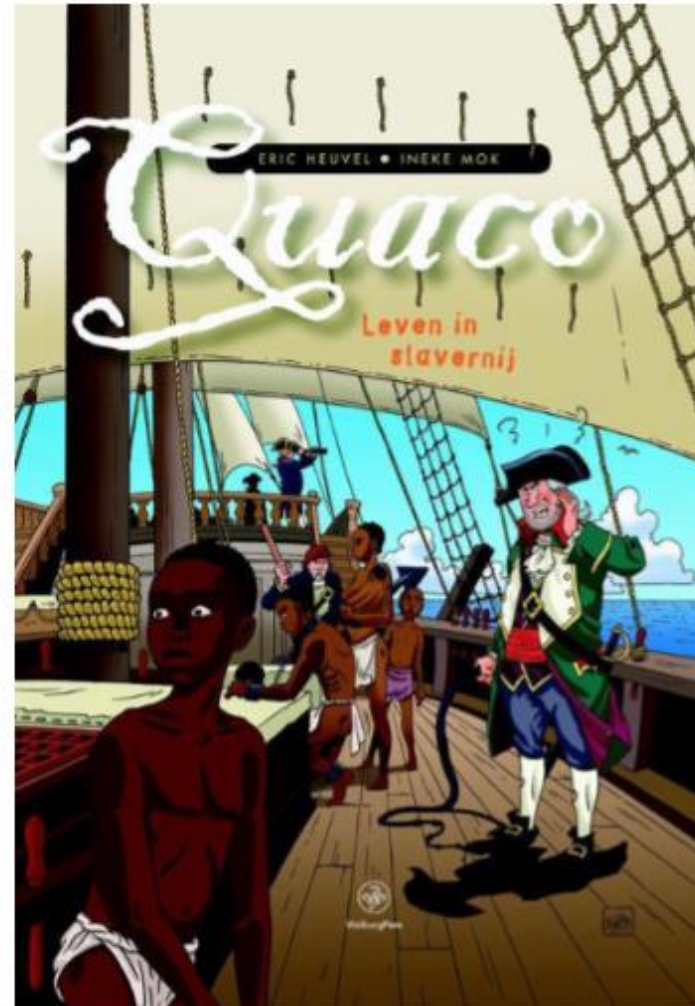
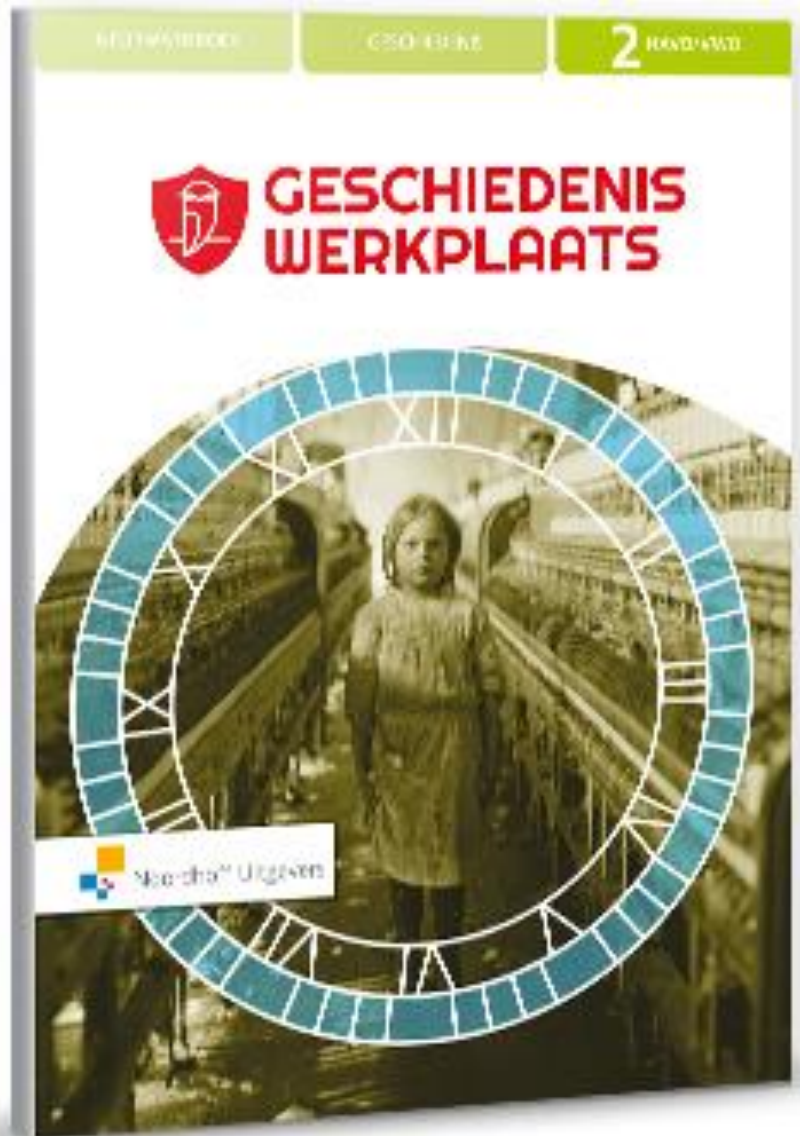
Slavernij

Vakoverstijgend project bij
Geschiedenis & Nederlands

Thema's:
Vrede en Mensenrechten &
Burgerschap

Materiaal

Project past binnen curriculum geschiedenis en Nederlands

Geschiedenis:

TV5: Ontdekkingsreizen

TV6: VOC + WIC

TV7: Abolitionisme

TV8: Afschaffing slavernij +
Modern imperialisme

1500 - 1600
Tijd van Ontdekkers
en hervormers

1600 - 1700
Tijd van regenten
en vorsten

1700 - 1800
Tijd van pruiken
en revoluties

1800 - 1900
Tijd van burgers
en stoommachines

Nederlands: • Lezen

• Begrippen als:

- perspectief
- betrouwbaarheid

Opdrachten gerelateerd aan de lesstof

Geschiedenis	Nederlands
1. Bij verschillende paragrafen uit Geschiedenis Werkplaats (TV 5 t/m TV8)	1. Zelfstandig en klassikaal lezen Syntax Bosselman
2. Histoclip Slavernij (SchoolTV)	2. Opdracht bij Syntax Bosselman (perspectief/betrouwbaarheid)
3. Verwerkingsopdracht stripboek Quaco	3. Voorbereiding lezing van Arend van Dam
4. Keuzeopdracht: standplaatsgebondenheid n.a.v. boek Syntax Bosselman	4. Lezing van Arend van Dam
5. Eindopdracht moderne slavernij	

Tijdspad

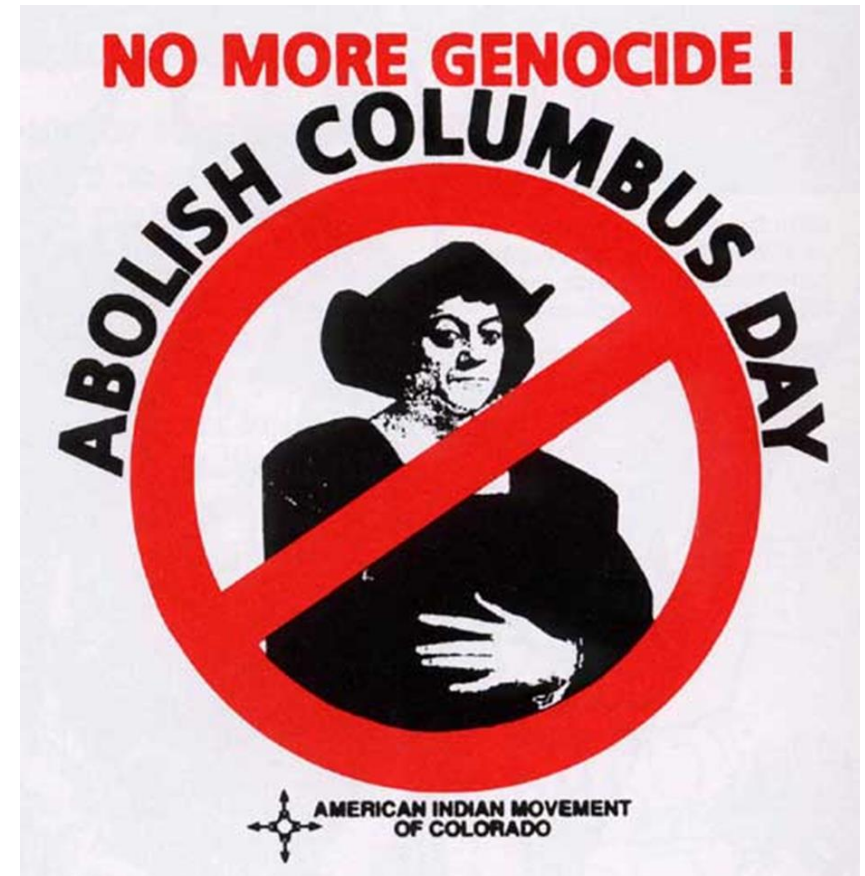
- Gedurende het schooljaar 2H en 2V
- Boek Syntax Bosselman werd vanaf januari klassikaal en zelfstandig gelezen bij Nederlands en af en toe ook bij geschiedenis
- Opdrachten geschiedenis: gedurende het hele schooljaar
- Opdrachten Nederlands: vanaf januari

Voorbeelden van opdrachten bij geschiedenis

Opdracht 1: Columbus → Held of Schurk? (TV5)

12 oktober Columbusdag/Dia de La Hispanidad

Kijkvragen

Noteer in je schrift de antwoorden

1. Welke personen zijn afgebeeld?
2. Op welke manier zijn de personen afgebeeld?
3. Welke voorwerpen worden afgebeeld?
4. Welke betekenis hebben deze voorwerpen?
5. Kruip in de huid van **of** de **Spanjaarden** **of** van de **Taino's**

Schrijf een kort kennismakingsgesprekje als **Spanjaard** **of** als **Taino** en maak duidelijk wat je bedoelingen (motieven) zijn.

Essay: Was Columbus een held of een schurk?

Schrijf een essay waarin je schrijft of Columbusdag een dag om **te feesten** of een dag om te **rouwen** is.

Denk daarbij aan het verschil:

ontdekking voor Europeanen $\leftrightarrow$ **bezetting voor Indianen**

-Lengte een half A4

-Lettertype Arial 12

Opdracht 2: bronnenopdracht (TV 5)

Discussie tussen twee humanistische geleerden die in Tijdvak 5 (Vroegmoderne Tijd) leefden

1. **Juan de Sepúlveda (1489 – 1573), theoloog, vriend van Erasmus**
2. **Bartolomé de las Casas (1474 – 1566) geestelijke**

Verskil tussen beide geleerden:

Sepúlveda en Las Casas verschilden van mening over:

1. **Kolonialisme**
2. **Behandeling van de Indianen.**

Zij voerden hierover een debat dat dankzij de boekdrukkunst in heel Europa in de 15e eeuw te volgen was.

JUAN GINES DE SEPULVEDA.

Opdracht 3

Verwerkingsopdracht Quaco (TV6/7)

Thema van stripboek: Nederlandse slavernij-verleden.

Verhaal:

- Rond 1700 wordt Quaco ontvoerd en verkocht aan een slavenschip
- Komt in Paramaribo in bezit van bestuurder Walter Kennedy.
- Wordt uitgeleend aan legerkapitein John Stedman, die ten strijde trekt tegen de marrons (gevluchte tot slaaf gemaakten).

Quaco heeft echt bestaan. Hij was een van de miljoenen Afrikanen die slachtoffer werden van de trans-Atlantische slavenhandel.

Zijn levensverhaal is onder meer gebaseerd op het geïllustreerde verslag van John Stedman over zijn tijd als legerkapitein in Suriname.

INNERLIJKE STEM

Dit plaatje staat op pagina 18 van de strip. Verplaats je in de situatie en in de personen: Quaco, Afua, Coffie en Kennedy. Let ook op hun houding.

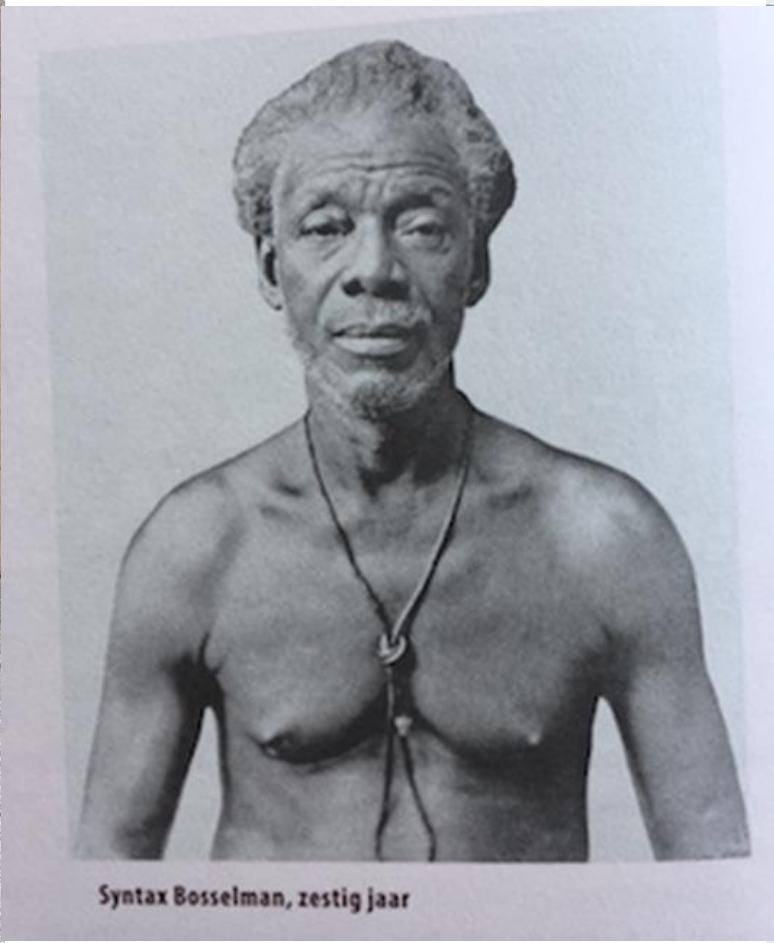
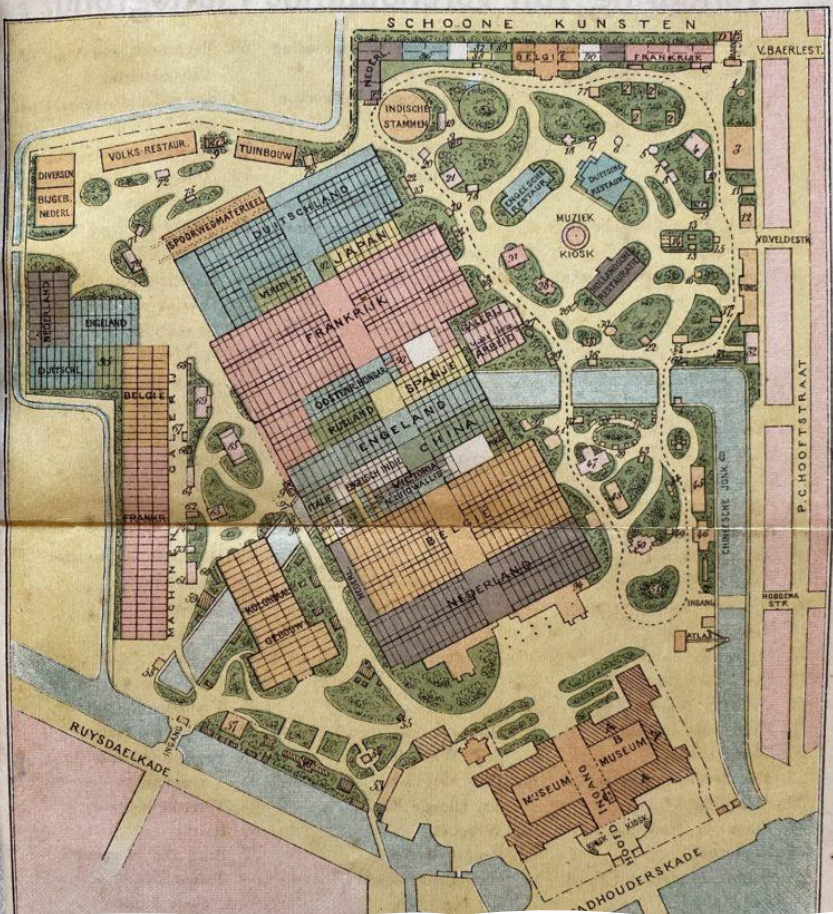
1

A. Schrijf bij drie personen in de gedachtenwolk wat ze volgens jou denken.

B. Schrijf in de ster hoe deze drie personen zich volgens jou voelen of teken in de ster de emoticon na die het best bij hun gevoel past.

PLATTEGROND VAN HET TENTOONSTELLINGSTERREIN.

Syntax Bosselman, zestig jaar

TAMBOURS ET CANOTS DES NÈGRES DES BOIS.

Opdracht 5
 eindopdracht
 moderne slavernij
 (TV8 + TV9/10)

Poster: Wereldtentoonstelling over moderne slavernij.

Jullie lichten zes verschillende landen uit waarbij je laat zien op welke manier er in die landen sprake is van moderne slavernij.

Voorbeeld van opdracht bij Nederlands

John Stedman vanuit verschillend perspectief in:

De reis van Syntax Bosselman (Arend van Dam) en Quaco (Eric Heuvel)

In 'De reis van Syntax Bosselman' zien we het personage van John Stedman door de ogen van een buitenstaander.

In de strip zien we John Stedman door de ogen van Quaco; het perspectief ligt bij een tot slaaf gemaakte jongen.

Noem ten minste drie verschillen tussen de beschrijving van John in het boek van Van Dam en hoe John op jullie overkomt in de strip Quaco.

	John in De reis van Syntax Bosselman	John vanuit het perspectief van Quaco
Vershil 1		
Vershil 2		
Vershil 3		

Lezing Arend van Dam

Gids Slavernijverleden
Amsterdam
Slavery Heritage Guide

Tweede uitgebreide editie

*****
Second extended edition

Dienke Hondius | Nancy Jouwe |
Dineke Stam | Jennifer Tosch |
Annemarie de Wildt |

In de toekomst
uitbreiden met:

Black Heritage Tour in Amsterdam